

त्वलिङ्गात्स्वर्गाग्रेहणप्रतिनिधिबेन वक्ष्यते ततः स्वर्गहूपाधूपादवरोहणं ज्ञानश्रुतेयपूर्वकमित्यर्थः प्रत्यवरोहलिङ्गादनुमीयतइत्याह तद्ये हेति । अथवा वाजपेययाज्ञिनोऽग्नेश्वा (? नो स-
 आ Cod.) साम्राज्येनाभिषिञ्चामोत्याद्यैर्मन्त्रलिङ्गैरग्न्यादिसाम्राज्येऽभिषिक्तवादेव [°देव च देव
 Cod.] सोऽपि मनुष्यं प्रति गजादिवाहनान्न प्रत्यवरोहेदिति प्रत्यवरोहणनिषेधो विहितस्तै-
 त्तिरीयके तस्माद्वाजपेययाज्ञो न कं चन प्रत्यवरोहतीति न च प्रत्यवरोहणं विहितम् आप-
 स्तम्बेन तु तन्निषेधस्तदुपायश्च दर्शितः यावज्जीवं न कं चन प्रत्यवरोहेद्बृहस्पतिसवेन
 वा प्रत्यवरोहणीयेन यजेतेति तस्मादुभयत्रानुग्राहकमिदं ब्राह्मणमित्याह । ज्ञानश्रुतेः पुत्रेण
 औपाविनाम्नैकेन राजर्षिणा प्रत्यवहूतं प्रत्यवरोहः कृतः भावे निष्ठा इतश्चानिज इति (पा०
 ४. १. १२२) ज्ञानश्रुतेः प्रत्ययः ॥५॥ तस्मात्तस्य यजमानस्य प्रजा पापीयसी अतिशयेन दारि-
 द्यवती भवितोर्भवितुमोश्चरा समर्थेत्यतो हेतोर्वाजपेयो न कर्तव्यः ॥१॥ तत्र विदुष एव
 यष्ट्वं विदुषामेव याजयितृवमित्युभयमुपपादयति य एवमेतमिति यः पुमानेतं वाजपेययज्ञ-
 मृगादिवेदत्रयेण क्लृप्तं सेतिकर्तव्यत्वेन विहित इति विद्यात् ज्ञानीयात् ये च प्रजज्ञयः प्रज्ञा-
 तवत्तः साङ्गेपाङ्गकर्मज्ञानवत्तः ऋविजः तऽएनमन्वादिष्टं विद्वांसं यष्टारं याजयेयुः । अतः सा-
 धारणैर्वाजपेययागो न कर्तव्य इत्यभिप्रायेण न वाजपेयेन यजेतेत्युक्तम् ॥१०॥ संवृद्धौ सं-
 वर्जयति वशीकरोति ॥१४॥ आङ् मर्यादायाम् श्वःसुत्यायाः सुत्यादिनात्पूर्वं नोत्तरत्रेत्यर्थः
 ॥१६॥१॥१॥

एवं विहिते वाजपेये ग्रहविशेषा द्वितीयब्राह्मणेऽभिधीयन्ते प्राकृतास्वतिदिश्यन्ते तत्र
 तावदंशुग्रहं विधत्ते अंशुमिति अंशुं सोमग्रहं सोमद्रव्येण गृह्णीयात् अंश्वदाम्ययोरप्राकृतत्वेन
 चोदकादप्राप्तयोरिह विधानं युक्तम् अत एवापस्तम्बः भ्रातृव्यवतादाभ्यो ग्रहीतव्यो बुभूष-
 तांशुस्तौ न सर्वत्र ग्रहीतव्यौ वाजपेये राजसूये सत्रे सह (?) इति । अथ प्रकृतिगतानुपां-
 श्वन्तर्यामादीनतिदिशति अथैतानिति प्रज्ञातान्प्रसिद्धानाग्निष्टेमिकानाग्निष्टेमे विहितान्ग्रहानाग्र-
 यणपर्यन्तान्गृह्णीयात् उपांश्वन्तर्यामौ ऐन्द्रवायवमैत्रावरुणाश्विनान् शुक्रामन्थिनौ आग्रयणं च ॥१॥
 पृष्ठ्यान् अतिग्राह्यान् ते हि पृष्ठस्तोत्रसम्बन्धात्पृष्ठ्या इत्यर्थः पृष्ठ्ये (ष्ठ्य Cod.) षडहे
 प्रतिदिवसमेकैकस्य विश्वजिति सर्वपृष्ठे चैकाहे ग्रहणात्पृष्ठ्यसंज्ञा see ४, ४, ५, २-१३.
 ॥२॥ उपयामगृहीतोऽसि पृथिव्यात्मकेन पात्रेण गृहीतोऽसि ते तव एष खरप्रदेशो योनिः
 स्थानम् ॥४॥ अन्धसी अन्ने ॥१०॥ प्राकृतं सोमक्रयणविधिमनूय परिसुत्क्रयणं विधत्ते अथ
 यत्रेति यत्र प्रदेशे राजानं सोमलतां क्रीणीयात् तस्य दक्षिणे प्रतिवेशे स्थाने केशवात्पुरुषा-
 त्सोमद्रव्येण परिसुतं क्रीणीयात् लोके हि सुरा तत्साधनभूतैः (? सुतरांत्सा° Cod.) परिप-
 क्वाद्रव्यैः क्रियते अत्र तु (रु Cod.) सुरासाधनाय (°याः Cod.) पर्याप्तपरिपाकैः शष्पैर्निष्प-
 न्नो (°केः शष्पो नि° Cod.) रसः परिसुदित्युच्यते । पुमान् पुंलक्षणवान् श्मश्रुयुक्तः । केश-
 बाङ्गल्यवत्त्वेन पुमांश्च न भवति केशबाङ्गल्यं तु स्त्रीलक्षणम् अतः केशवः क्लीवः पुरुषः
 स्त्रिया अधिकः पुरुषान्यूनः । सोममप्ययसोऽधिकं हिरण्यान्तु न्यूनम् ॥१४॥ पुरोऽक्षं शकट-
 स्याधस्तादक्षस्य पुरोभागे एकम् पश्चादक्षमक्षस्य पश्चाद्भागे अपरम् ॥१५॥ नेष्टा नाम ऋविग-
 ध्वर्युवर्गे तृतीयः । प्रपादयति [हविर्धानं] प्रवेशयेत् । हविर्धानस्य दक्षिणतो द्वारं कृत्वा तेन
 सोमग्रहपात्राणि सुराग्रहपात्राणि च प्रवेशयन्ति । व्यत्यासं व्यत्यस्य व्यत्यस्य ॥१६॥ अक्षस्य